

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 15.10.2020, klo 18:00 - 19:48

Paikka Rykmentinpuiston ruokala, rakennus 48, Rykmentintie / sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

- § 18 Kokouksen avaus**
- § 19 Kaavoitussuunnitelma 2021-2025**
- § 20 Asunto-ohjelma 2021 - 2025**
- § 21 Talousarvio 2021**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Arto Lindberg, puheenjohtaja
Aarno Järvinen
Anna Yltävä
Eeva-Liisa Nieminen, etäyhteys
Harri Lipasti, etäyhteys
Ilmari Sjöblom
Janne Mellin, etäyhteys, saapui 18:01
Johanna Sipiläinen, etäyhteys, saapui 18:32
Jussi Salonen
Kari Kinnunen, etäyhteys
Kim Kiuru, etäyhteys, saapui 19:21
Lea Ahonen, etäyhteys
Mika Mäki-Kuhna
Seppo Noro, etäyhteys
Ulla Palomäki, etäyhteys

Muut saapuvilla olleet

Kirsi Kurtti, vs. kunnansihteeri, sihteeri
Anne Olkkola, kaavoituspäällikkö, § 19, § 20
Heikki Lonka, kuntakehitysjohtaja, § 19, § 20
Asko Honkanen, kuntasuunnittelupäällikkö, § 19, § 20
Virpi Lehmusvaara, sivistysjohtaja, § 19, § 20, saapui 18:02
Markku Vehmas, talousjohtaja, § 21, saapui 18:03

Poissa

Anu Åberg
Kati Lepojärvi
Monica Avellan
Raimo Stenvall

Allekirjoitukset

Arto Lindberg
Puheenjohtaja

Kirsi Kurtti
Sihteeri

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Julkaistu yleisessä tietoverkossa 19.10.2020.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 18

Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avaa kokouksen todeten läsnäolijat.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen todeten läsnäolijat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntakehityslautakunta, § 86, 16.09.2020

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, § 19, 15.10.2020

§ 19

Kaavoitussuunnitelma 2021-2025

TUUDno-2020-2109

Kuntakehityslautakunta, 16.09.2020, § 86

Valmistelijat / lisätiedot:
Asko Honkanen
asko.honkanen@tuusula.fi
kuntasuunnittelupäällikkö

Liitteet

1 Kaavoitussuunnitelma 2021-2025 KKL 16.9.2020

Kunnanvaltuusto hyväksyy vuosittain kaavoitussuunnitelman viiden vuoden jaksolle. Tämän jälkeen vuoden alussa hyväksytään alkavan vuoden kaavoituksen työohjelma, jonka edistymistä seurataan osavuosikatsausten yhteydessä. Kaavoitussuunnitelman tavoitteena on ohjata kuntasuunnittelu-palvelualueen toimintaa ja kaavatöihin vaikuttavien luottamuselinten päätöksentekoa niin, että hankeluettelosta ensisijaisiksi nostetut hankkeet etenevät mahdollisimman nopeasti ja että niiden valmisteluun kohdennetaan ensisijaisesti resursseja.

Tavoitteena on huolehtia siitä, että MAL-aiesopimuksen tavoitteiden ja kunnanvaltuuston hyväksymän vuotuisen asunto-ohjelman lisäksi kaavoitetaan riittävästi tonttivarantoa tulevaa käyttöä varten.

Vuosien 2021–2025 kaavoitussuunnitelma on liitteenä. Kaavoitussuunnitelmassa on edellisten vuosien tavoin yleiskaavoitushankkeita, yleissuunnitelmia sekä asemakaavahankkeita, jotka on priorisoitu kolmeen eri luokkaan hankkeiden kiireellisyyden ja oletetun etenemisjärjestyksen mukaisesti. Kartalle on merkitty myös ns. vähäiset kaavamuutokset ilman priorisointia. Näitä kaavamuutoksia valmistelevat kaavoitusavustajat muiden töiden ohella.

Yleiskaava ja yleissuunnitelmat

Suunnittelukauden alussa on tavoitteena saada yleiskaava 2040 hyväksytyä. Tämän jälkeen tehtävien linjausten mukaisesti varaudutaan osayleiskaavojen laadintaan. Toistaiseksi tarpeellisimpana taajamaa koskevan osayleiskaavan päivityksenä pidetään Koillis-Hyrylän osayleiskaavan laadintaa. Koillis-Hyrylän osayleiskaavan laatiminen on tarpeen suunnittelukauden aikana, jotta tämän jälkeen alueelle voidaan asemakaavoittaa aiotusti asuinalueita päätetyin tavoittein mm. liikenneverkkoon ja aluetehokkuuteen liittyen. Alueen maankäyttöä on tarkoitus tutkia myös erillisten asemakaavahankkeiden yhteydessä asemakaavarunkoa hahmotellen.

Yleissuunnitelmia laaditaan asemakaavojen laatimisen tavoitteiden asettamiseksi ja laajempien kokonaisuuksien hahmottamiseksi, jotta voidaan olla varmoja, että pienehkötkin asemakaavatyöt toimivat kokonaisuuden osina. Tällaisia yleissuunnitelmia ovat Hyrylän ja Jokelan keskustojen yleissuunnitelmat. Lisäksi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

laaditaan viher- ja virkistysverkon kehittämisen kokonaissuunnitelma sekä yleissuunnitelmaa Tuusulanjärven virkistyskäytön lisäämiseksi koskien ranta-alueita.

Asemakaavahankkeiden priorisointi

Asunto- ja asuinalueiden osalta pyritään tarjoamaan monipuolisesti vaihtoehtoja. Tarkoituksena on valikoida hankkeet, joiden myötä saadaan kaikkiin taajamiin tonttivarantoa eri tarpeisiin: asuinrakentamisen tontteja, keskustojen kehittämishankkeita, työpaikkatontteja ja vetovoimahankkeita. Asemakaavahankkeet on priorisoitu painottaen

1. Keskustojen kehittämistä
2. Työpaikka-alueiden kaavoja
3. Kunnan maalle sijoituvia hankkeita
4. Paljon asuntoja/työpaikkoja tuottavia kaavoja
5. Kunnan omistamien realisoitavien kiinteistöjen kaavamuutoksia
6. Kunnan kannalta tärkeitä palveluverkon kehittämisen tai yhdyskuntatekniikan toteuttamisen edellyttämiä kaavoja

Liitteenä olevassa kaavoitussuunnitelmassa prioriteetilla 1 olevat ovat kärkihankkeita. Prioriteettien 2 ja 3 hankkeita edistetään kärkihankkeiden valmistelun jälkeen. On todennäköistä, että tulee tehtäväksi erityisesti kaavamuutoksia suunnittelukauden aikana sekä johtuen ajankohtaisista rakentamishankkeista että kunnan velvollisuudesta pitää kaavat ajan tasalla. Hankkeita koskevista hakemuksista päätettäessä tai muutoin käynnistämispäätöksin päätetään erikseen, minkälaisella prioriteetilla näitä edistetään.

Työpaikka-alueiden asemakaavat

Jokelassa työpaikka-alueiden tonttivarantoa on lähivuosien tarpeeseen. Näin ollen työpaikka-alueiden asemakaavoja laaditaan suunnittelukauden alussa pääosin Etelä-Tuusulaan ja resurssien mahdollistaessa myöhemmin Kellokoskelle. Kellokoskella Rajalinnan työpaikka-alueen laajentaminen on tarpeen lähivuosina, mutta tämä hanke ei prioriteetiltaan kärkeä.

Sen sijaan Etelä-Tuusula on työpaikkarakentamisen kannalta ensisijaisen tärkeä kysynnästä johtuen ja tonttivarannon kannalta heikoimmassa asemassa. On erittäin tärkeää panostaa näistä syistä johtuen Etelä-Tuusulaan. Sekä Kehä IV:n varteen kehittyvät työpaikka-alueet että Tuusulan itäväylän varteen työpaikka-alueiden laajentaminen ovat tärkeimmät hankkeet. FOCUS-alueella on painoarvoa jopa pääkaupunkiseudun työpaikka-alueiden joukossa. Näiden suurien asemakaavojen ohella on valmiuksia tehdä pieniä määriä pienehköjä työpaikka-alueiden asemakaavan muutoksia.

Keskustojen kehittäminen

Keskustojen kehittäminen on tarpeen vetovoiman kasvattamiseksi kaikissa taajamissa, eikä tähän ole vielä syntynyt Jokelassa ja Hyrylässä riittävästi kaavallisia mahdollisuuksia. Hyrylän alueella asuinkerrostalotonttivaranto on hyvä, mutta kaupallisen keskustan kehittämiseksi on vielä laadittava kaavamuutoksia. Palvelukeskuksen kaavamutuksen lisäksi mm. purettavan hallintorakennuksen alueen asemakaavatyö esitetään nostettavaksi kärkihankeeksi. Jokelassa tämän ohella myös liike- ja asuinkerrostalotontteja on tarpeen kehittää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

keskusta-alueella tai lähituntumassa, josta johtuen kaavoitussuunnitelmassa on kärkihankkeena Keskustien kaavamuuotos ja "Opintien ja Nukarintien risteuksen ympäristö"-niminen kaavamuuotos. Uutena hankkeena esitetään käynnistettäväksi Asemanseutu-kaavamuuotosta aseman itäpuoleiselle alueelle. Kellokoskella jo Vanhan valtatie itäpuolelle laaditun kaavan jälkeen seuraava keskustan kehittämishanke on ent. sairaalan alueen kaavallinen muutos, joka voi edetä maanomistajan selvitettyä mahdollisuuksia kiinteistöjen uusiokäytön osalta.

Pääasiassa asuintontteja tuottavat asemakaavat

Onnistuneen maanhankinnan ja suurten kaavaprojektien läpiviemisen seurauksena Tuusulan kunnalla on hyvä tonttivaranto ja mahdollisuudet päästä tavoitellulle kasvu-uralle. Alla on laskelma koskien rakentamattomien asuinrakentamista mahdollistavien korttelien potentiaalista. Laskelma on tehty paikkatietoperusteisesti ja johtuen aineiston epäyhtenäisyydestä joitakin pieniä puutteita luvuissa voi olla. Tästä huolimatta suuruusluokka on oikein.

	Hyrylä	Jokela	Kellokoski
rakennusoikeutta kunnan omistamilla alueilla	203958	79103	31819
rakennusoikeutta muiden omistamilla alueilla	153884	23403	8543
yht	357842	102506	40362

Talotyyppikohtaisesti

Omakotitalojen rakennusoikeus	47191	24853	9065
Muiden pientalojen rakennusoikeus	44182	52544	24992
Kerrostalojen rakennusoikeus	266469	25109	6305

Asuntoja

Omakotitalot	236	124	45
Muut pientalot	589	701	333
Kerrostalot	4441	418	105
yht	5266	1243	484

Asukkaita

Omakotitaloihin	944	497	181
Pientaloihin	982	1168	555
Kerrostaloihin	6662	628	158
yht	8587	2292	894

Asuinalueille sijoittuva oleva yhtiömuotoisten tonttien varanto riittää kaikissa taajamissa lähivuosien tarpeisiin. Hyrylässä ovat Rykmentinpuiston, Lahelanpelto II:n, Häriskiven ja Pellavamäentien kaavojen alueet sekä pienemmät täydennyskohteet mahdollistavat tavoitellun kasvun. Kellokosken keskustan kaavan lisäksi Linjapuiston asemakaavat I ja II mahdollistavat asuinrakentamista. Kellokoskella tulee arviolta 2-3 vuoden sisällä lisätä omakotitonttivarantoa, joten mm. Joenranta-kaava on kärkihankkeena. Uusia pientaloalueiden kaavoja ei siksi tarvita juuri nyt kärkihankkeiksi Jokelaan, mutta keskustarakentamista turvaavaa tonttivarantoa olisi hyvä kasvattaa.

Kasvun turvaamiseksi on ensisijaisen tärkeää saada oleva ja lähivuosiksi hyvin riittävä varanto Hyrylässä ja Kellokoskella luovutuskuntoon eli tontit lohkoktua ja infra rakennettua. Jokelassa sen sijaan Peltokaaren, Kartano I:n ja keskustan tonttivaranto

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

on riittävä ja infratyöt akuuteimpaan tonttitarpeeseen nähden riittävän pitkällä eli tontteja riittää siellä hyvin myytäväksi.

Ehdotus

Esittelijä: Asko Honkanen, kuntasuunnittelupäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan kaavoitussuunnitelman vuosille 2021–2025.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Liisa Sorri teki muutosesityksen Margita Winqvistin kannattamana. Muutosesityksen mukaan kaavoitussuunnitelma vuosille 2021-2025 tulee hyväksyä siten muutettuna, että Jokelan Kartano II -asemakaavamuutos nostetaan 2. prioriteetin hankkeeksi. Kuntakehityslautakunta hyväksyi Sorrin esityksen yksimielisesti.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti

- hyväksyä kaavoitussuunnitelman vuosille 2021-2025 siten muutettuna, että Jokelan Kartano II -asemakaavamuutos nostetaan 2. prioriteetin hankkeeksi.
 - ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että VALTUUSTO päättää
 - hyväksyä liitteenä olevan kaavoitussuunnitelman vuosille 2021–2025.
-

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, 15.10.2020, § 19

Valmistelija / lisätiedot:
Asko Honkanen
asko.honkanen@tuusula.fi
kuntasuunnittelupäällikkö

Liitteet

1 Kaavoitussuunnitelma 2021-2025., valtmk.15.10.2020

Esitellään kaavoitussuunnitelma 2021-2025.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, pormestari

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta

- merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Heikki Lonka, Asko Honkanen ja Anne Olkkola selostivat asiaa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntakehityslautakunta, § 85, 16.09.2020

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, § 20, 15.10.2020

§ 20

Asunto-ohjelma 2021 - 2025

TUUDno-2020-2147

Kuntakehityslautakunta, 16.09.2020, § 85

Valmistelijat / lisätiedot:
Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasuunnittelija

Liitteet

- 1 Asunto-ohjelma 2021-2025, KKL 16.9.2020
- 2 Asuntotuotantoarvio -taulukko, KKL 16.9.2020
- 3 Asunto-ohjelma, kohteet Jokelassa ja Kellokoskella, Khall 12.10.2020
- 4 Asuntorakentaminen_Hyrylä_2020_mustavalkoinen, KKL 16.9.2020

Tuusulan kunnassa uusien asuntojen rakentaminen keskitetään keskuksiin ja taajamiin, jolloin luodaan edellytyksiä joukkoliikenteelle ja monipuolisille palveluille. Kuntastrategian mukaisesti vahvistetaan Etelä-Tuusulan kasvua sekä tiivistetään ja eheytetään Hyrylän keskustaa ja Rykmentinpuistoa. Jokelan keskustaa tiivistetään rataan tukeutuen ja vahvistetaan taajaman vetovoimatekijöitä puutarhakaupunki-idean pohjalta. Kellokosken omaleimaisuutta ja vetovoimaa vahvistetaan Ruukin ja Sairaalan aluetta sekä keskustaa kehittäen. Monipuolista asuntorakentamista tuotetaan eri elämän tilanteissa oleville ja eri-ikäisten väestöryhmien asumistarpeisiin. Tavoitteena on edistää valinnan mahdollisuuksia niin kerros- kuin pientaloasuntojen tuotannolla sekä varmistamalla hallintamuotojen moninaisuus omistus-, vuokra- ja asumisoikeusasuntoja tuottamalla. Asuntorakentamisessa tavoitellaan myös kohtuuhintaisuutta ja kooltaan erilaisia asuntoja.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitelma on hyväksytty ja neuvottelutulos valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä MAL-sopimuksesta vuosille 2020-2031 saavutettiin kesäkuussa 2020. Sopimus tulee voimaan kaikkien sopijaosapuolten hyväksytyä sen. MAL 2019 -suunnitelmassa kuvataan, miten seutua pitäisi kehittää vuosina 2019 - 2050. Suunnitelma on tiekartta siihen, miten seudun liikenteen päästöt saadaan laskuun, asukkaiden arjesta tehdään sujuvaa, ihmiset voivat löytää kodin kohtuullisella hinnalla hyvien liikenneyhteyksien varresta ja työpaikoille on helppo kulkea. MAL-sopimuksilla on määritelty seudun kunnille asuntorakentamisen määrä- ja hallintamuototavoitteita. Tuusulan tavoite on rakentaa 462 asuntoa vuosittain, josta 20 % valtion tukemaa ARA-tuotantoa. Asuntotuotannon ja kaavoituksen kokonaistavoitteessa otetaan huomioon kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät mm. koronaepidemian vaikutukset yhteiskuntaan ja asuntorahoitukseen, talouden suhdannevaihtelu, asuntomarkkinatilanne sekä liikenneinfrahankkeiden toteutuminen.

Asunto-ohjelma sisältää tulevan viisivuotiskauden uudisrakentamisen tuotantoarvion, omakotitonttien luovutussuunnitelman ja ARA-uudisrakentamisen hankekatsauksen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Loppuun on lisätty kehittämistavoitteita seuraavalle asunto-ohjelmakaudelle. Asuinrakentamisen määrään ja tuotannon monipuolisuuteen vaikuttavat yleiset asuntomarkkinat, suhdanteet, maapoliittisten ratkaisujen syntyminen sekä kaavoituksen ja kunnallistekniikan mahdollistamat aikataulut.

Ehdotus

Esittelijä: Asko Honkanen, kuntasuunnittelupäällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- hyväksyä Tuusulan asunto-ohjelma 2021 - 2025:n liitteiden mukaisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, 15.10.2020, § 20

Valmistelija / lisätiedot:

Henna Lindström
henna.lindstrom@tuusula.fi
yleiskaavasuunnittelija

Liitteet

- 1 Asunto-ohjelma 2021-2025, valtmk 15.10.2020
- 2 Asunto-ohjelma, kohteet Jokelassa ja Kellokoskella, valtmk 15.10.2020
- 3 Asuntotuotantoarvio -taulukko, valtmk 15.10.2020
- 4 Asunto-ohjelma, kohteet Hyrylässä, valtmk 15.10.2020

Esitellään asunto-ohjelma 2021-2025.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, pormestari

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta

- merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Heikki Lonka, Asko Honkanen ja Anne Olkkola selostivat asiaa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, § 10, 18.05.2020

Kunnanhallitus, § 282, 17.08.2020

Konsernijaosto, § 32, 31.08.2020

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, § 21, 15.10.2020

§ 21

Talousarvio 2021

TUUDno-2020-1192

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, 18.05.2020, § 10

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Talousjohtaja Markku Vehmas selostaa asiaa kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, pormestari

Valtustoasian valmistelutoimikunta

- merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Markku Vehmas selosti asiaa.

Kunnanhallitus, 17.08.2020, § 282

Valmistelijat / lisätiedot:

Markku Vehmas

markku.vehmas@tuusula.fi

talousjohtaja

Liitteet

1 Talousarviokehys 2021, khall 17.8.2020

2 Talousarvion laadintaohje 2021, khall 17.8.2020

3 Säästötoimenpiteet 2020-2026, khall 17.8.2020

Toimintaympäristön kehitys

Suomen talousnäkymät heikentyivät vuoden 2020 aikana erittäin nopeasti, kun koronapandemia johti niin kansainvälisen talouden kuin kotimaan taantumaa, tuotannon häiriöihin ja kysynnän rajuun vähentymiseen. Koronavirustilanne, tehdyt rajoitustoimet ja taloustilanteen heikkeneminen käänivät julkisen talouden alijäämän, velan ja rahoitus- sekä takausvastuut nopeaan kasvuun.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Myös kuntasektorin talous kiristyy koronakriisin vuoksi vuosina 2020 ja 2021. Kriisi iskee erityisesti kuntien verotuloihin, mutta samalla se kasvattaa kuntasektorin menoja ja lisää kuntien tulevia rahoitusvastuita. Korona heikentää kuntataloutta yli miljardilla eurolla vuonna 2020 valtion tukitoimenpiteistä huolimatta. Kuntatalouden näkymä lähivuosille on historiallisen synkkä. Kuntaliiton ennusteen mukaan kuntien lainakanta kasvaa kehyskaudella 2021 - 2025 lähes 20 miljardia euroa. Kuntasektorin tulojen ja menojen epätasapainoa painaa koronan lisäksi muun muassa väestön ikääntyminen ja korjausvelka.

Kriisin vaikutukset vaihtelevat kunnittain merkittävästi riippuen mm. kunnan tulo- ja menorakenteesta sekä väestö- ja elinkeinorakenteesta. Hallitus päätti kesäkuussa kattavasta toimenpidekokonaisuudesta, jolla helpotetaan koronapandemiasta ja siihen liittyvistä rajoitustoimista johtuvia kuntien talouden haasteita. Kokonaisuus muodostuu useista toisiaan täydentävistä toimenpiteistä, joilla pyritään turvaamaan peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa. Toimenpiteet ovat määräaikaista ja kohdistuvat ensi vaiheessa vuoteen 2020. Vaikutusarvioiden tarkentuessa kunnille suunnattua toimenpidekokonaisuutta saatetaan täydentää lisätalousarvioissa ja syksyn budjettiriihessä.

Julkista taloutta on jo usean vuoden ajan heikentänyt väestön ikääntyminen. Väestön ikääntyessä ja työikäisen väestön supistuessa eläkemenot kasvavat ja julkisten palveluiden tarve kasvaa. Koronapandemian seurauksena Suomen julkisen talouden tilanne heikkeni rajusti ja julkisen talouden velka on nousemassa nopeasti aiempaa selvästi korkeammalle tasolle suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden velkasuhteen arvioidaan nousevan lähes 80 prosenttiin muutamassa vuodessa, mikä lisää julkisen talouden riskejä aiempaan noin 60 prosentin velkasuhteeseen verrattuna. VM:n heinäkuussa 2020 tekemän arvion mukaan julkista taloutta tulisi vahvistaa noin 5 mrd. eurolla, jotta julkisen talouden velkasuhde saataisiin vakautettua 2020-luvun aikana.

Tuusulan kunnan talous 2020

Koronaviruksella ja siihen liittyvillä toimenpiteillä on merkittävät negatiiviset vaikutukset Tuusulan kunnan talouteen. Kunnan menot ja tulot olivat epätasapainossa jo ennen koronakriisiä, sillä vuoden 2019 tilinpäätös oli -19,9 milj. euroa alijäämäinen (ilman kertaluonteisia arvonalennuksia ja alaskirjauksia alijäämä oli - 10,1 milj. euroa). Kunnan taseessa oli vuoden 2019 lopussa kertyneitä ylijäämiä 40,8 milj. euroa ja kuntakonsernin taseessa 57,1 milj. euroa. Kunnan ylijäämäkertymä on pienehkö suhteessa kunnan talouden kokoon ja toimintaympäristön haasteisiin.

Koronakriisin aiheuttamat negatiiviset vaikutukset kunnan kuluvan vuoden talouteen ovat tämän hetkisen arvion mukaan suuruusluokaltaan 13 milj. euroa. Merkittävin vaikutus koronakriisillä on kunnan kunnallisvero- ja yhteisöverotuottoihin, joiden ennustetaan heikkenevän noin 10 milj. euroa hyväksytyyn talousarvioon verrattuna vuodelle 2020, tilapäisesti korotettu yhteisöveron jako-osuus huomioon ottaen (Kuntaliiton ennuste 25.6.2020). Osaltaan kunnan 2020 taloutta tasapainottaa 4,2 milj. euron veronmaksulykkäysten aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus (maksetaan takaisin 2021). Lisäksi korona vähentää kunnan maksu- ja myyntituottoja ja kasvattaa toimintamenoja.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tulopuolen 2020 riskit liittyvät keskeisesti tontinmyyntitulojen toteutumiseen. Lisäksi mm. päivähoitomaksutuotot ja asuntomessujen tulot jäävät budjetoidusta. Toimintamenojen osalta merkittävimmät ylitysriskit ovat HSL:ssa ja Keusotessa. Tuusulan kunnan maksuosuuden HSL:lle ennakoitaan ylittävän talousarvion 1,6 milj. euroa. Keusoten määrärahaa korotettiin OVK1/2020 yhteydessä 3,9 milj. euroa (2019 tilinpäätöksen ylitys 2,9 milj. euroa ja 1,0 milj. euron kasvuvара). Keusote ei ole alkuvuonna esittänyt jäsenkunnille uusia määrärahatarpeita ja HUS:n palvelusuunnitelman mukainen käyttö on ollut huomattavasti vuotta 2019 alhaisemmalla tasolla kiireettömän hoidon vähennyttyä koronaepidemian vuoksi.

Toukokuun lopun tilinpäätösennusteen mukaan kuluvan vuoden alijäämä on - 10,5 milj. euroa ja kunta velkaantuu lähes 36 milj. euroa.

Talousarviokehys 2021

Talousarvion laatimisoheessa annetaan talousarvioehdotuksen laatimista, sisältöä ja rakennetta koskevat ohjeet sekä määrärahakehys valmistelun ohjeeksi. Vuoden 2021 talousarviokehysten perustana on Tuusulan kuntastrategia. Tulo- ja menoarviot pohjautuvat 2019 tilinpäätökseen, osavuositarkastukseen 1/2021, Kuntaliiton vero- ja valtionosuusennusteisiin, kunnan toimialueiden ennakoimiin tulo- ja menolisäyksiin sekä tuottavuus- ja säästötoimiin.

Talousarviokehys laaditaan toimialueiden kokonaistuloille, kokonaismenoille ja investoinneille. Toimialueet puolestaan jakavat saamansa kehyksen palvelualueille ja tarvittaessa edelleen palveluyksiköille ja kustannuspaikoille. Menettelyn tarkoituksena on varmistaa, että toimialueiden talousarvioehdotukset pysyvät annetun kehyksen sisällä.

Talousarviokehys on laadittu talousarviovuodeksi 2021. Sosiaali- ja terveystoimi on edelleen mukana kehyslaskelmissa Keusoten palveluostoina, osana Kunnanviraston johtoa. Keusoten toimintamenoihin ja maksuosuuksiin 2021 kohdistuu vielä merkittävää epävarmuutta. Keusoten luvut täsmentyvät taloussuunnittelun edetessä sekä osakaskuntien kanssa käytävien tarkentavien keskustelujen myötä.

Koronapandemia heikentää edelleen merkittävästi Tuusulan taloutta vuonna 2021. Kunnan taloutta rasittavat merkittävästi keskeisesti veronmaksulykkäysten kompensaaion takaisinmaksu (4,4 milj. euroa) sekä HSL:n kuntaosuuden lisäys (2,0 milj. euroa). Kaiken kaikkiaan koronan vuoksi vuoden 2021 talousnäkyymiin liittyy poikkeuksellisen suurta epävarmuutta mm. työttömyyden kehitykseen, verotulokertymään ja sote-menoihin liittyen. Tämän vuoksi 2021 talousarvioesitykseen varaudutaan tekemään vielä olennaisiakin muutoksia vaikeasti ennakoitavien koronavaikutusten vuoksi.

Toimintatulot ja -menot

Käyttöomaisuuden myyntivoittojen arvioidaan kehyslaskelmassa asettuvan noin 10,3 milj. euroon, kasvua 2020 talousarviosta 3,2 milj. euroa. Maankäyttösopimuskorvausten arvioidaan kasvavan 3,0 milj. euroon (kasvua 1,5 milj. euroa). Erityisesti käyttöomaisuuden myyntivoittojen määrään liittyy epävarmuutta ja arviota

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

tarkennetaan talousarvioprosessin aikana. Muiden ulkoisten toimintatulojen ennakoitaan vähenevän 0,5 milj. euroa, lähinnä koronavaikutusten sekä asuntomessutuottojen supistumisen vuoksi.

Toimintakatteen kasvuksi esitetään 0,6 % (1,2 milj. euroa). Ulkoisten toimintamenojen lisäykseksi (kunta ilman vesihuoltoliikelaitosta) esitetään talousarviokehyksessä 1,8 % (5,6 milj. euroa) talousarvioon 2019 nähden. Ulkoisten toimintamenojen kasvu koostuu pääosin seuraavista menolisäyksistä: Keusote 2,6 milj. euroa, HSL:n kuntaosuus, 2,0 milj. euroa, ja Apotti 0,8 milj. euroa sekä palkat ja sivukulut 0,9 milj. euroa.

Kunta-alan palkoista on sovittu sopimuskaudeksi 1.4.2020 -28.2.2022. Vuonna 2021 työvoimakustannukset nousevat noin 1,5 % (1,0 % yleiskorotus ja paikallinen järjestelyvaraerä 0,8 % 1.4.2020 alkaen sekä virka- ja työehtosopimukseen perustuviin muihin korotuksiin 0,2 %). Sivukuluprosentin arvioidaan pysyvän 2020 tasossa. Palkkakustannusten ja sivukulujen nousu on huomioitu kehykseen. Sivukuluja alentaa varhe-maksujen poistuminen.

Hallitusohjelman mukaisia toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia kunnan toimintamenoihin ei ole tässä vaiheessa kyetty arvioimaan kattavasti. Hallitusohjelman mukaisesti valtio kompensoi lisätehtävistä aiheutuvat kustannukset kunnille

Toimialueille kohdistuva talouskehyslaskelmien mukaiset toimintameno- ja tulotavoitteet sekä toimintakatetavoitteet vuodelle 2021 on esitetty liitteenä olevassa talousarviokehys 2021 laskelmassa.

Kuntatasoiseen talousarviokehykseen sisältyy 3,0 milj. euron säästöohjelman mukainen lisätuotto- ja säästötavoite. Tätä talousarviokehysten sisältämää 3,0 milj. euron lisätuotto- ja säästötavoitetta ei ole vielä kohdistettu toimialueille, vaan se kohdennetaan toimialueille kansliapäällikön määrittelemällä tavalla elokuussa.

Koska talousarvio 2021 uhkaa muodostua selkeästi alijäämäiseksi, toimialueiden tulee käsittää raamin mukaiset määrärahat enimmäismäärärahana.

Vesihuoltoliikelaitoksen tulee omassa talousarviovalmistelussaan noudattaa kunnan tiukan talouden periaatetta. Vesihuollon toimintamenoja kasvattaa isojen aluekehityshankkeiden suunnittelu ja toteutus sekä vesihuoltoverkoston saneeraukset. Kunnan talouden suunnittelun lähtökohtana on, että vesihuoltoliikelaitoksen toimintakatteen kasvu on vuonna 2021 enintään 1,2 %.

Kehyslaskelman lähtökohtana on ansiotuloveroprosentin korotus 0,25 %-yksikköä 19,75 %:iin sekä yleisen kiinteistöveroprosentin korotus 0,42 %-yksiköllä 1,35 %:iin ja vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveron korotus 0,14 %-yksiköllä 0,55 %:iin. Tuusulan verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2021 12,9 milj. euroa, josta veroprosenttien korotuksen vaikutus on noin 6,2 milj. euroa. Valtionosuuksien ennakoitaan supistuvan peräti 5,7 milj. euroa, kun koronaviruksesta aiheutuneiden verotulojen viivästyminen saatu valtion kompensatio 4,4 milj. euroa vähennetään Tuusulan valtionosuudesta vuonna 2021. Talousarvion verotulot sekä valtionosuudet pohjautuvat Kuntaliiton kesäkuun ennusteisiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Seuraavassa taulukossa on esitetty kiinteistöveroprosenttien osalta lain sallima vaihteluväli ja kunnassa noudatettavat veroprosentit esitettyihin veroprosenttikorotuksiin pohjautuen.

	Lain sallima vaihteluväli	Tuusulan nykyinen vero-%
Yleinen kiinteistövero	0,93-2,00	1,35
Vakituinen asuinrakennus	0,41-0,90	0,55
Muu asuinrakennus	0,93-1,80	0,93
Rakentamaton rakennuspaikka	3,93-6,00	3,93
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00-1,55	0,65

Rahoitus ja investoinnit

Rahoituslaskelman lähtökohtana ovat ennätyskellisen suuret, noin 59 milj. euron investoinnit. Talonrakennushankkeisiin on varattu noin 37 milj. euroa, kuntatekniikan rakentamiseen noin 15 milj. euroa ja maan hankintaan 3 milj. euroa. Seuraavan kolmena taloussuunnitelmavuotena investointien taso pysyisi keskimääräin yli 50 milj. eurossa. Tulevien investointien mittakaavaan vaikuttaa olennaisesti suurten koulurakennushankkeiden aikataulu ja toteutustapa, väestö- ja lapsiennusteet sekä uusien asuin- ja yritysalueiden rakentaminen. Kunnan tulevien vuosien investointitarpeita ja aikatauluja arvioidaan budjetoitiprosessin aikana kriittisesti. Vajaakäytössä olevien kiinteistöjen ja rakennusten realisointitoimia edistetään valtuuston 12.6.2020 päättämän aikataulun mukaisesti, tulevien investointien mahdollistamiseksi.

Tulorahoituksen riittämättömyydestä johtuen kunnan korollisten velkojen kasvu säilyy nopeana. Kehyslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2021 on noin 45 milj. euroa negatiivinen.

Yhteenveto

Kuntatasoisen talouskehyksen lähtökohtana on käyttötalouden pysyvä tasapaino, selkeästi ylijäämäinen talous taloussuunnitelmakaudella 2021 – 2025 sekä velkaantumisen hallittu kasvu. Tavoitteena on parantaa kunnan tulonmuodostusta vauhdittamalla uusien yritysalueiden kehittämistä, tonttikauppaa sekä muita kunnan elinvoimaa vahvistavia toimenpiteitä. Lähtökohtana on, että henkilöstömäärää arvioidaan kriittisesti, ottaen huomioon erityisesti palvelutarpeen ja asiakasmäärien muutokset eri toimialueilla. Palvelutarpeiden aiheuttamaan kustannuspaineen kasvuun pyritään edelleen vastaamaan kevyemmällä ja ennaltaehkäisyyn painottuvilla palveluilla. Keusoten kanssa tehtävällä edunvalvonnalla, omistajaohjauksella ja tiiviillä yhteistyöllä tähdätään sote-palveluiden menokehityksen tiukka hallintaan.

Talousarviokehyksen mukaan Tuusulan kunnan (kunta + vesihuoltoliikelaitos) tulos asettuu vuonna 2021 noin 7,0 milj. euroa alijäämäiseksi .

Kesän ja alkusyksyn 2020 aikana Tuusulan kunnassa päivitetään Kasvun ja talouden hallintaohjelmaa vuosille 2021 - 2020. Kasvun ja talouden hallintaohjelmaan sisällytetään talousarviokehyksen yhteydessä linjattavat säästötoimenpiteet. Kasvun ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

talouden hallintaohjelma valmistellaan talousarvion valmistelun aikataulujen mukaisesti siten, että ohjelma tuodaan kunnan päätöselinten käsittelyyn samaan aikaan talousarvion 2021 kanssa.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- käynnistää vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 - 2025 taloussuunnitelman valmistelun liitteenä olevaan kehyslaskelman mukaisesti
- kuntatasoiseen talousarviokehukseen sisältyvästä 3,0 milj. euron säästöohjelman mukaisesta lisätuotto- ja säästötavoitteesta. Lisätuotot- ja säästöt kohdennetaan toimialueille kansliapäällikön määrittelemällä tavalla elokuun aikana
- hyväksyä vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 - 2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Lilli Salmi teki seuraavan muutosesityksen: "Ehdotan, että vuoden 2021 talousarvio laaditaan lähtökohdalla, että ansiotulo- ja kiinteistöveroprosentit pidetään ennallaan. Ensisijaisesti keinoja talouden säästöihin tulee etsiä mm. menoja karsimalla ja tuloja kuten kiinteistönmyyntejä jouduttamalla. Suomen kuntien talouden tulevaisuus ei ole valoisa, emmekä voi vielä tietää kuinka pitkäaikaisia ja syviä seurauksia Korona-kriisi jättää jälkeensä. Siksi on tärkeää pyrkiä tasapainottamaan ja sopeuttamaan kuntamme taloutta." Mika Mäki-Kuhna kannatti muutosesitystä.

Keskustelun jatkuessa Satu Heikkilä teki seuraavan muutosesityksen: "Esitän, että tarkastelemme investointisuunnitelman laajuutta ja jaksotusta." Pentti Mattila kannatti Satu Heikkilän muutosesitystä.

Koska oli tehty kaksi kannatettua muutosesitystä, puheenjohtaja totesi, että asia on ratkaistava äänestämällä. Ensimmäiseksi äänestysesitykseksi hyväksyttiin puheenjohtajan esitys, jonka mukaan ne, jotka kannattavat pohjaesitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Lilli Salmen muutosesitystä äänestävät EI.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä (Heikkinen, Huuhtanen, Lappalainen, Mäensivu, Peltonen, Reinikainen, Salonen, Lindberg) ja 5 EI-ääntä (Heikkilä, Mattila, Mäki-Kuhna, Nordström, Salmi). Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen kannatetuksi äänin 8 - 5.

Toiseksi äänestykseksi hyväksyttiin puheenjohtajan esitys, jonka mukaan ne, jotka kannattavat pohjaesitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Satu Heikkilän muutosesitystä äänestävät EI.

Suoritettussa toisessa äänestyksessä annettiin 11 JAA-ääntä (Heikkinen, Huuhtanen, Lappalainen, Mäensivu, Mäki-Kuhna, Nordström, Peltonen, Reinikainen, Salmi, Salonen, Lindberg) ja 2 EI-ääntä (Heikkilä ja Mattila). Puheenjohtaja totesi pohjaesityksen tulleen kannatetuksi äänin 11 - 2.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- käynnistää vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 - 2025 taloussuunnitelman valmistelun liitteenä olevaan kehyslaskelman mukaisesti
- kuntatasoiseen talousarviokehykseen sisältyvästä 3,0 milj. euron säästöohjelman mukaisesta lisätuotto- ja säästötavoitteesta. Lisätuotot- ja säästöt kohdennetaan toimialueille kansliapäällikön määrittelemällä tavalla elokuun aikana
- hyväksyä vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021 - 2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet.

Markku Vehmas oli asiantuntijana kokouksessa.

Konsernijaosto, 31.08.2020, § 32

Liitteet

1 TA2021 konsernijaosto 31.8.2020, konsj 31.8.2020

Konsernijaosto arvioi talousarvion valmistelun tilannetta sekä laadittuja talouden skenaarioita 2021 - 2030.

Ehdotus

Esittelijä: Markku Vehmas, talousjohtaja

Konsernijaosto päättää

- merkitä asian tiedoksi
- antaa tarvittavat ohjeet jatkovalmistelua varten.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta, 15.10.2020, § 21

Valmistelija / lisätiedot:
Markku Vehmas
markku.vehmas@tuusula.fi
talousjohtaja

Markku Vehmas esittelee talousarviota 2021.

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, pormestari

Valtuustoasiain valmistelutoimikunta

- merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Markku Vehmas selosti asiaa.